

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали

**54-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«ВИЩА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

**22-23 лютого 2023 року
м. Полтава**

УДК 378(082)

B55

Редакційна колегія:

Дорошенко Андрій, начальник навчального відділу, к.е.н., доцент

Колесніченко Ірина, методист II категорії навчального відділу

Бурлака Олена, методист навчального відділу

Браславець Тетяна, керівник виробничої практики навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез

Матеріали 54-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта в контексті глобальних викликів». м. Полтава: ПДАУ, 2023. – 202 с.

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ	8
Аграрна освіта в умовах воєнного стану <i>Маренич Микола, Баган Алла, Шакалій Світлана</i>	8
Алгоритми прийняття рішень в агрономічній практиці <i>Біленко Оксана, Гордєєва Олена, Вороніна Віра</i>	10
Використання цифрових технологій під час дистанційного навчання у закладах вищої освіти <i>Благодарь Катерина</i>	11
Глобалізація вищої освіти: виклики та можливості <i>Коваленко Нінель</i>	13
Застосування інноваційних методів у навчальному процесі <i>Писаренко Павло, Самойлік Марина, Диченко Оксана</i>	15
Застосування особистісно зорієнтованої технології у процесі підготовки майбутніх фахівців спеціальності геодезія та землеустрій <i>Онїко Валентина, Шевчук Сергій, Чувпило Вадим</i>	17
Значення оцінювання залишкових знань здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія в умовах дистанційного навчання <i>Юрченко Світлана</i>	19
Інноваційні технології навчання в екологічній освіті <i>Писаренко Віктор, Піщаленко Марина</i>	21
Інтеграція викликів сьогодення у сфері охорони навколишнього середовища до системи вищої освіти <i>Тараненко Анна</i>	23
Науково-виробничий центр селекції та насінництва польових культур - головна складова освітнього процесу кафедри селекції, насінництва і генетики <i>Тищенко Володимир, Дубенець Микола</i>	24
Освітня гейміфікація як засіб підвищення ефективності навчання <i>Тристан Дар'я</i>	26
Особливості виховної роботи на кафедрі рослинництва у режимі on-line <i>Гангур Володимир, Антонець Марина, Антонець Олександр</i>	28
Особливості навчального процесу у ЗВО під час воєнного стану <i>Ляшенко Віктор, Бараболя Ольга, Короткова Ірина</i>	30
Особливості надання освітніх послуг в умовах воєнного стану <i>Шокало Наталія, Четверик Оксана</i>	32
Особливості організації навчального процесу у сучасних умовах під час викладання дисциплін на кафедрі рослинництва <i>Гангур Володимир, Філоненко Сергій</i>	34
Особливості формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія упродовж навчання <i>Ласло Оксана, Оленір Роман, Тараненко Сергій</i>	36
Особливості формування готовності майбутніх фахівців галузі Аграрні науки та продовольство до фітосанітарного моніторингу <i>Нечипоренко Наталія, Онїко Валентина, Поспєлова Ганна</i>	38
Переваги та ризики освітньої глобалізації <i>Ромашко Таміла</i>	40
Перспективи та особливості навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти <i>Рибальченко Анна, Криворучко Людмила</i>	43
Формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів аграрних спеціальностей засобами історіографії <i>Поспєлов Сергій, Міщенко Олег, Калашнік Оксана</i>	45

відбувається в неробочий час викладача, коли є можливість підключення до інтернету.

Звичайно, не залишилася поза увагою можливість студентів безпосередньо спілкуватися з викладачем в аудиторії, як згідно розкладу (у визначені за розпорядженням університету дні), так і за попередньою домовленістю у робочий час викладача. Це найзрозуміліший для здобувачів вищої освіти формат спілкування, коли в умовах реального часу є можливість опановувати нові знання і набувати відповідних навичок. До того ж, викладач відразу оцінює ступінь сприйняття матеріалу та емоційно-психологічний стан студента. Повітряні тривоги вносять корективи, але за умови перебування викладача і студентів в укритті навчального закладу спілкування і консультації можна продовжити.

Отже, найбільш дієвою і безпечною є дистанційна онлайн-освіта. Тому і викладачам, і студентам слід опановувати новітні інформаційно-комунікаційні технології, що відкриє нові можливості для реалізації освітнього процесу через доступність освіти, урізноманітнення форм її отримання та розвиток особистісно орієнтованого навчання.

Список використаних джерел:

1. <https://niss.gov.ua/news/statti/ukrayinska-systema-vyshchoyi-osvity-v-umovakh-voennoyi-ahresiyi-rf-problemy-u>
2. Шевчук, І., & Шевчук, А. (2022). Освітня аналітика крізь призму війни: виклики та можливості для вищої школи України. *Економіка та суспільство*, (39). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-80>
3. Суслowa Н.М. Виклики і реалії організації освітнього процесу в умовах війни. Матеріали II Форуму академічної спільноти «Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання» (20–24 червня 2022 року, м. Дніпро). ДВНЗ «ПДАБА», 2022. С. 48-50.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРІ РОСЛИННИЦТВА

Гангур Володимир, д. с.-г. н., старший науковий співробітник
Філоненко Сергій, к. с.-г. н., доцент

Загальновідомо, що навчальний процес – це система організації навчально-виховної діяльності, спрямована на досягнення цілей навчання й виховання. Основними його суб'єктами у вищій школі виступають викладач і здобувач вищої освіти, між якими існують певні суб'єкт-суб'єктні взаємини [3]. Безперечно, це не означає повної тотожності обох суб'єктів навчального процесу. Викладач, як старший наставник, виконує роль лідера цілеспрямованого спілкування та співдії.

Сучасне суспільство не стоїть на місці, а постійно розвивається. Разом із ним зазнає певних змін і навчальний процес. Впродовж останніх років проявилися серйозні виклики для вищої школи в Україні. Спочатку пандемія коронавірусу, а зараз – повномасштабна війна, які суттєво обмежили можливість здобувачів вищої освіти фізично відвідувати навчальні заклади й тим самим підштовхнули освітян до пошуку нових форматів навчання. І коли під час

пандемії COVID-19 основним завданням було обмежити фізичні контакти, щоб мінімізувати розповсюдження вірусу, то в умовах війни перед керівниками вищих закладів освіти та викладачами стоїть завдання зробити освітній процес безпечним, при цьому не втративши його якості [2].

Поширення за останні роки інноваційних технологій в освітній галузі стало об'єктивною закономірністю, зумовленою новою філософією освіти. Інновації в освітній сфері потрібно розглядати як ефективні та результативні нововведення у змісті, методах, засобах і формах навчання та виховання особистості, в управлінні системою освіти, в організації освітнього процесу, у структурі закладів вищої освіти. Особливої актуальності набули інновації з початком широкомасштабної війни, розв'язаної російською федерацією на території України. Це спонукало освітян приймати швидкі, життєво необхідні, нестандартні і по своїй суті – інноваційні рішення [4].

Функціонування системи вищої освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій [5]. Саме тому підтримка активного упровадження інновацій в освітню галузь під час війни стала одним із ключових напрямів роботи викладачів кафедри. Варто зазначити, що в цей складний час і самі викладачі стали більш активно вести пошук шляхів вирішення проблем в організації навчання здобувачів вищої освіти. Наприклад, вже давно створена і активно працює система дистанційного навчання Полтавського державного аграрного університету на платформі MOODLE. У ній знаходяться у вільному доступі різні навчальні матеріали, необхідні для здобувачів вищої освіти під час їхнього опанування навчальних дисциплін відповідно до навчального плану.

Дистанційна освіта, безперечно, має як свої переваги, так і недоліки. На думку Т. Ковальчука [1], головними її недоліками, що суттєво впливають на результати навчання, є брак живого спілкування із здобувачами вищої освіти, слабка технічна складова такої форми навчання (відсутність інтернету, технічних засобів для дистанційного навчання і просто відсутність світла) і брак повноцінних, якісно оформлених дистанційних курсів на платформах вищих навчальних закладів та ін.

Зважаючи на це, викладачі кафедри рослинництва схильні віддавати перевагу саме змішаному навчанню, яке у сучасних умовах, враховуючи особливості навчального процесу у вищих навчальних закладах нашого регіону, є кращим за ефективністю і якістю засвоювання представленого до вивчення матеріалу.

У загальному розумінні змішане навчання – це таке навчання, за якого частина пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти відбувається на занятті під безпосереднім керівництвом викладача, а інша – у самостійній роботі з електронними ресурсами. Причому співвідношення цих частин освітнього процесу може бути різним, зважаючи на ситуаційну складову, яка сформувалася у відповідний період.

Змішане навчання, на погляд численних викладачів і здобувачів вищої освіти, є сьогодні найдієвішою формою навчального процесу. Окрім того, вона дає можливість ефективно провести оцінювання рівня знань з відповідної

предмету, враховуючи можливості присутності здобувачів вищої освіти на заліку чи іспиті. Адже частина учасників освітнього процесу внаслідок загрози життю, бойових дій та тимчасову окупацію окремих територій вимушено перемістилася в межах України або навіть за кордон.

Список використаних джерел:

1. Ковальчук Т. Дистанційне навчання у закладах вищої освіти: ризики та перспективи розвитку. URL: <https://nubip.edu.ua/node/100736> (дата зверн. 12.01.2023 р.).
2. Кочерга А.А., Філоненко С.В. З досвіду організації дистанційного навчання здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія денної форми навчання на кафедрі рослинництва. *Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти: досвід та перспективи* : матеріали 53-ї наук.-методичної конференції викладачів і аспірантів. м. Полтава, 23-24 лют. 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. С. 19-22.
3. Латуша Н. В. Особливості фахової підготовки майбутніх агрономів в аграрних ВНЗ. *Молодий вчений*. 2015. № 5(20), ч. 3. С. 116–119.
4. Рогова В.Б. Інноваційна експериментальна діяльність у системі освіти України в умовах воєнного стану. *Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність*: науково-методичний збірник / за заг. ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. С. 7-9.
5. Романчук Н. Урізноманітнення змісту і форм практичної підготовки фахівців. *Освіта*. 2010. №3,4 (26). С. 57-60.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 201 АГРОНОМІЯ УПРОДОВЖ НАВЧАННЯ

Ласло Оксана, к.с.-г.н., доцент, Олєпир Роман, к.с.-г.н.

Тараненко Сергій, к.с.-г.н., доцент

Наразі тривають дискусії стосовно необхідності набуття соціальних навичок майбутніх фахівців спеціальності Агрономія, які мають суттєвий вплив їх професійну діяльність та підвищують конкурентоспроможність на ринку праці.

Поряд з науковцями і дослідниками даного питання, й стейкхолдери наполягають у необхідності формування і розвитку soft skills у майбутніх фахівців аграрної сфери діяльності, що вважається важливою складовою успішного працевлаштування і кар'єрного росту в агробізнесі.

Проблематику даного питання висвітлено у низці праць О. Гури, Г. Тараненко, Н. Коляди, Г. Корнюш, О. Кравець, О. Кравченко, В. Радкевич та ін., де охарактеризовано систему «м'яких навичок», особливості їхнього формування у здобувачів вищої освіти в процесі реалізації освітніх програм закладами вищої освіти [2, 3].

Метою наших досліджень є формування soft skills здобувачів вищої освіти спеціальності Агрономія в освітньому процесі сучасного аграрного закладу вищої освіти.

Для досягнення даної мети поставлено низку завдань, а саме: використання таких методів як аналіз, синтез, порівняння, конкретизація, узагальнення та ін.